

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 116870

(13) U

(51) МПК

G01N 33/50 (2006.01)

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: **u 2016 12367**

(22) Дата подання заявки: **05.12.2016**

(24) Дата, з якої є чинними
права на корисну
модель: **12.06.2017**

(46) Публікація відомостей
про видачу патенту: **12.06.2017, Бюл.№ 11**

(72) Винахідник(и):

Станіславчук Микола Адамович (UA),

Аль Салім Айяд (UA),

Заїчко Наталія Валентинівна (UA)

(73) Власник(и):

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ

РЕАБІЛІТАЦІЇ ІНВАЛІДІВ (НАВЧАЛЬНО-

НАУКОВО-ЛІКУВАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС)

ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО

МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. М.І.

ПИРОГОВА,

Хмельницьке шосе, 104, м. Вінниця, 21100

(UA)

(54) СПОСІБ ПРОГНОЗУВАННЯ ТИПІВ РЕМОДЕЛЮВАННЯ МІОКАРДА У ХВОРИХ З ПІСЛЯІНФАРКТНИМ КАРДІОСКЛЕРОЗОМ ЗА КОМОРБІДНОСТІ З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ 2 ТИПУ

(57) Реферат:

Спосіб прогнозування типів ремоделювання міокарда у хворих з післяінфарктним кардіосклерозом за коморбідності з цукровим діабетом 2 типу включає стандартне клініко-інструментальне дослідження, визначення алельного поліморфізму гену лептинових рецепторів LEPR Q223R методом полімеразно-ланцюгової реакції. Прогнозують при виявленні генотипу RR ремоделювання лівого шлуночка за типом ексцентричної гіпертрофії, а при виявленні генотипів QQ та QR - більш сприятливі типи ремоделювання міокарда із збереженням нормальної геометрії або за типом концентричної гіпертрофії.

UA 116870 U

Спосіб прогнозування типів ремоделювання міокарда у хворих з післяінфарктним кардіосклерозом за коморбідності з цукровим діабетом 2 типу належить до медицини, зокрема до кардіології та клініки внутрішніх хвороб. Він призначений і може бути використаний для оцінки ризику дезадаптаційних типів ремоделювання лівого шлуночка у хворих на стабільну ішемічну хворобу серця (ІХС) з післяінфарктним кардіосклерозом за коморбідності з цукровим діабетом 2 типу.

Способи діагностики ремоделювання міокарда лівого шлуночка відомі. До них належить спосіб по деклараційному патенту на винахід №50263 [див. Пат. України на винахід № 50263. Спосіб оцінки ремоделювання лівого шлуночка/ Коваленко В.М., Червонописька О.М., Ілляш М.Г., Старшова О.С., 15.10.2002, Бюл. № 10] та спосіб по деклараційному патенту на корисну модель № 37860 [див. Пат. України на корисну модель № 37860. Спосіб діагностики типів ремоделювання міокарда у хворих з хронічною серцевою недостатністю при синдромі інсулінорезистентності/ Кравчун П.Г., Риндіна Н.Г., 10.12.2008, Бюл. № 23]. Суть першого способу полягає в оцінці ремоделювання лівого шлуночка шляхом визначення індексу сферичності при проведенні ехокардіографії в режимі секторального сканування в чотирикамерній позиції з апікального доступу, а суть другого способу полягає в тому, що при визначенні показників внутрішньосерцевої гемодинаміки додатково визначають рівень інсуліноподібного фактора росту-1 в сироватці крові.

Недоліком вказаних способів є те, що вони не призначені для прогнозування ризику дезадаптаційних типів ремоделювання лівого шлуночка у хворих на стабільну ІХС за коморбідності з цукровим діабетом 2 типу та не враховують наявності генетичних чинників, які можуть модифікувати перебіг післяінфарктного ремоделювання міокарда.

В основу корисної моделі поставлена задача розробити спосіб прогнозування типів ремоделювання міокарда у хворих з післяінфарктним кардіосклерозом, асоційованим з цукровим діабетом 2 типу, залежно від поліморфізму гену лептинових рецепторів LEPR Q223R. Визначення поліморфізму гену LEPR Q223R раніше проводилось у зв'язку із оцінкою ризику ожиріння та метаболічного синдрому в загальній популяції [див. Fan S.H. Leptin and leptin receptor gene polymorphisms and their association with plasma leptin levels and obesity in a multi-ethnic Malaysian suburban population/ Fan S.H., Say Y.H.// J Physiol Anthropol. - 2014. - Vol. 33. - P. 15.]. Нещодавно було встановлено, що генотип LEPR Q223R може асоціюватись зі зниженням фракції викиду та гіпертрофією лівого шлуночка, підвищувати ризик прогресування серцевої недостатності у хворих на ІХС та дилатаційну кардіоміопатію [див. Association between variants in the genes for leptin, leptin receptor, and proopiomelanocortin with chronic heart failure in the Czech population / Bienertova-Vasku J.A., Spinarova L., Bienert P., Vasku A.// Heart Vessels. - 2009. - Vol. 24, № 2. - P.131-137.]. Тому оцінка поліморфізму гену LEPR Q223R може підвищити ефективність прогнозу ремоделювання міокарда у хворих з післяінфарктним кардіосклерозом при цукровому діабеті 2 типу.

Поставлена задача вирішується тим, що поряд із стандартним клініко-інструментальним дослідженням із оцінкою ехокардіографічних показників структурно-функціонального стану міокарда, визначають алельний поліморфізм гена LEPR Q223R методом полімеразно-ланцюгової реакції (ПЛР) і залежно від виявленого генотипу у хворих на стабільну ІХС, асоційовану з цукровим діабетом 2 типу, прогнозують перебіг післяінфарктного ремоделювання лівого шлуночка за дезадаптаційним типом ексцентричної гіпертрофії.

Застосування способу. У хворого на ІХС беруть з вени натщесерце 5-10 мл крові в стерильні пробірки для генетичних досліджень з антикоагулянтom K₂ЕДТА. Визначають алельний поліморфізм гену LEPR Q223R методом ПЛР і прогнозують при виявленні генотипу RR- ремоделювання лівого шлуночка за типом ексцентричної гіпертрофії, а при виявленні генотипів QQ та QR - більш сприятливі типи ремоделювання міокарда (із збереженням нормальної геометрії або за типом концентричної гіпертрофії).

Конкретний приклад застосування способу. У 64 хворих на стабільну ІХС з післяінфарктним кардіосклерозом, асоційовану з цукровим діабетом 2 типу, поряд із традиційним клініко-інструментальним обстеженням та встановленням типу структурно-геометричного ремоделювання лівого шлуночка за Ganau [Див. Patterns of left ventricular hypertrophy and geometric remodelling in essential hypertension/ A. Ganau, R. B. Devereux, M. J. Roman [et al]// J. Am. Coll. Cardiol. - 1992. - Vol. 19. - P. 1550-1558.] було визначено алельний поліморфізм гену LEPR Q223R методом ПЛР в режимі Real-Time PCR (iCycler IQ5, BioRad, США).

Аналіз геометричних змін лівого шлуночка у хворих на ІХС, асоційовану з цукровим діабетом 2 типу, показав високий ризик дезадаптаційного типу ремоделювання за наявності генотипу RR. Так, серед носіїв генотипу QQ виявлялось 7,7 % осіб з нормальною геометрією лівого шлуночка; 8,3 % осіб з концентричним ремоделюванням; 41,7 % осіб з концентричною

гіпертрофією та 33,3 % осіб з ексцентричною гіпертрофією лівого шлуночка. Майже з аналогічною частотою виявлялись вказані типи геометрії лівого шлуночка серед носіїв генотипу QR. В той же час, серед носіїв генотипу RR частота ексцентричної гіпертрофії сягала 80,8 % і була достовірно вищою в 2,42 та 2,14 рази ($p < 0,05$), ніж серед носіїв генотипів QQ та QR.

5 Натомість серед носіїв генотипу RR не виявлялось осіб з нормальною геометрією лівого шлуночка, а частота більш сприятливого типу ремоделювання міокарда - концентричної гіпертрофії становила 15,4 % і була достовірно нижчою в 2,70 та 2,80 рази ($p < 0,05$), ніж серед носіїв генотипів QQ та QR. Такі дані свідчать, що генотип RR у хворих на ІХС з післяінфарктним кардіосклерозом, асоційованим з цукровим діабетом 2 типу, є незалежним предиктором

10 ексцентричної гіпертрофії лівого шлуночка ($OR=3,61$; 95 %CI 1,27-12,1). В той же час, у носіїв генотипів QQ та QR слід очікувати більш сприятливий перебіг післяінфарктного ремоделювання міокарда лівого шлуночка.

Таким чином, запропонований спосіб являється ефективним.

15

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

20

Спосіб прогнозування типів ремоделювання міокарда у хворих з післяінфарктним кардіосклерозом за коморбідності з цукровим діабетом 2 типу, що включає стандартне клініко-інструментальне дослідження, який **відрізняється** тим, що визначають алельний поліморфізм

гена лептинових рецепторів LEPR Q223R методом полімеразно-ланцюгової реакції і прогнозують при виявленні генотипу RR ремоделювання лівого шлуночка за типом ексцентричної гіпертрофії, а при виявленні генотипів QQ та QR - більш сприятливі типи ремоделювання міокарда із збереженням нормальної геометрії або за типом концентричної гіпертрофії.

25

Комп'ютерна верстка М. Мацело

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601